2011 PAPER V

Time: 3 Hours

Max. Marks: 150

- Note: (i) The candidate has to answer 15 questions @ 5 questions from each section. Each question carries 10 marks.
 - '(ii) Give the steps of calculation in each question.
 - (iii) Calculators, not programmable, are allowed in the examination.

SECTION I

(1.) (a) The average (arithmetic mean) of a list of 6 numbers is 20. If we remove one of the numbers, the average of the remaining numbers is 15. What is the number that was removed?

OR

- (b) The average score of a cricketer in certain number of innings is 15. When he scored a duck in one innings his average dropped to 13.5. How many innings have been played totally including the latest one?
- (2.) (a) The average marks of 3 students A, B and C are 48. Another student D joins the group and the new average becomes 44 marks. If another student E, who has 3 marks more than D, joins the group, the average of the 4 students B, C, D and E becomes 43 marks. Find how many marks A got in the exam.

OR

(b) There are five containers in a truck's hold. The weight of the first container is 150 kg and the weight of the second container is 30% higher than the weight of the 3rd container, whose weight is 20% lighter than the first container's weight. The weight of the fourth container is equal to the average weight of the first and the 3rd container and the weight of the 5th container is equal to the average of the weight of 2nd and 4th container. Find the average of the 4 lighter containers and the 4 heavier containers.

(a) 3 different numbers are chosen such that when each of the numbers is added to the average of the remaining 2, it gives 65, 69 and 76 as a result. What is the average, of the 3 original numbers?

OR

- (b) Davinder scored a total of 252 points in 28 basketball games. Raman played 10 fewer games than Davinder and his scoring average was 0.5 points per game higher than Davinder's scoring average. How many points, in total, did Raman score?
- (4.) (a) A passenger train covers the distance between stations X and Y, 50 minutes faster than a goods train. Find this distance if the average speed of the passenger train is 60 kmph and that of the goods train is 20 kmph.

OR

- (b) Jim travels the first 3 hours of his journey at 60 mph speed and the remaining 5 hours at 24 mph speed. What is the average speed of Jim's travel in mph?
- (5.) (a) 3 Math classes X, Y and Z take an algebra test. The average score in class X is 83. The average score in class Y is 76. The average score in class Z is 85. The average score of all students in classes X and Y together is 79. The average score of all students in classes Y and Z together is 81. What is the average for all the 3 classes?

OR

(b) The average wages of a worker during a fortnight comprising 15 consecutive working days was ₹ 90 per day. During the first 7 days, his average wages was ₹ 87/day and the average wages during the last 7 days was ₹ 92/day. What was his wage on the 8th day?

SECTION II

(6.) (a) If A + B means A is the mother of B; A - B means A is the brother of B; A ÷ B means A is the father of B and A × B means A is the sister of B, how do you encode "P is the maternal uncle of Q"?

OR

(b) B5D means B is the father of D.

B9D means B is the sister of D.

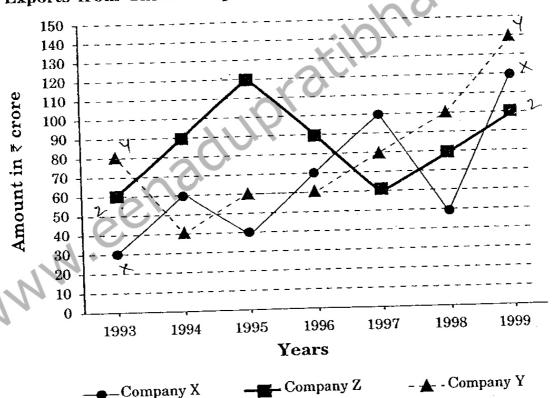
B4D means B is the brother of D.

B3D means B is the wife of D.

How do you represent, "F is the mother of K"?

(7.) (a) Study the following line graph and answer the questions:

Exports from Three Companies Over the Years (in ₹ crore)

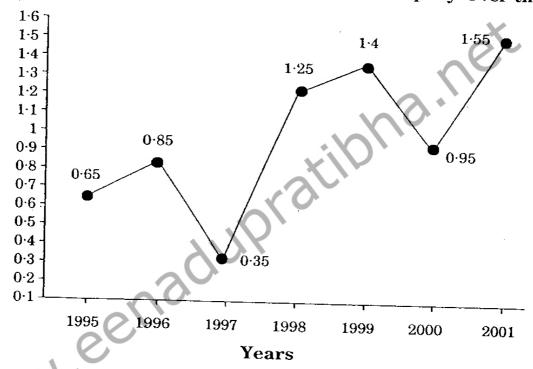
- (i) For which of the following pairs of years are the total exports from the 3 companies together equal?
- (ii) Average annual exports during the given period for company Y is approximately what percent of the average annual exports for company Z?

- (iii) In which year was the difference between the exports from companies X and Y the minimum?
- (iv) What was the difference between the average exports of the 3 companies in 1993 and the average exports in 1998?
- (v) In how many of the given years, were the exports from company Z more than the average annual exports over the given years?

OR

(b) The following line graph gives the ratio of the amount of imports by a company to the amount of exports from that company over the period from 1995 to 2001:

Ratio of Value of Imports to Exports by a Company Over the Years

- (i) If the imports in 1998 was ₹ 250 crores and the total exports in the years 1998 and 1999 together was ₹ 500 crores, then what was the imports in 1999?
- (ii) The imports were minimum proportionate to the exports of the company in which of the years?
- (iii) What was the % increase in imports from 1997 to 1998? Is the data sufficient to answer this question? If not, why?
- (iv) If the imports of the company in 1996 was ₹ 272 crores, what was the exports from the company in 1996 ?
- (v) In how many of the given years were the exports more than the imports?

(8.)(a)

Study the following table and answer the questions based on it :

Expenditures of a company (in lakh rupees) per annum over the given years

Year	Salary Fuel and Transport		Bonus	Interest on loans	Taxes	
1998	288	98	3	23.4	83 108	
1999	342	112	2.52	32.5		
2000	324	101	3.84	41-6	74	
2001	336	133	3.68	36-4	88	
2002	420	142	3.96	49-4	98	

- (i) What is the average amount of interest per year which the company had to pay during this period?
- (ii) The total amount of bonus paid by the company during the given period is approximately what % of the total amount of salary paid during this period?
- (iii) Total expenditure on all these items in 1998 was approximately what % of the total expenditure in 2002 ?
- (iv) What is the total expenditure of the company on these items during the year 2000?
- (v) What is the approximate ratio between the total expenditure on taxes for all the years and the total expenditure on fuel and transport for all the years?

OR

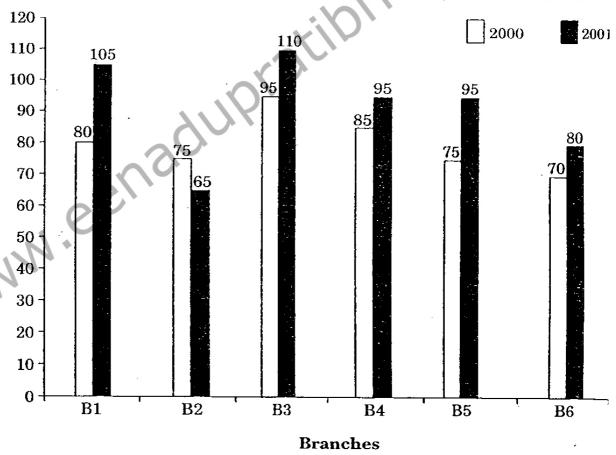
(b) Study the following table and answer the questions:

Number of candidates who appeared and qualified in a competitive examination from different states over the years

I_{A}	Year										
State	1997		1998		1999		2000		2001		
	App.	Qual.									
М	5200	720	8500	980	7400	850	6800	775	9500	1125	
N	7500	840	9200	1050	8450	920	9200	980	8800	1020	
P	6400	780	8800	1020	7800	890	8750	1010	9750	1250	
Q	8100	950	9500	1240	8700	980	9700	1200	8950	995	
R	7800	870	7600	940	9800	1350	7600	945	7990	885	

- (i) Total number of candidates qualified from all the states together in 1997 is approximately what % of the total number of candidates qualified from all the states together in 1998?
- (ii) What is the average of candidates who appeared from state Q during the given years?
- (iii) In which of the given years the number of candidates who appeared from state P has maximum % of qualified candidates?
- (iv) What is the % of candidates qualified from state N for all the years together, over the candidates appeared from state N during all the years together?
- (v) What is the % of total number of qualified candidates to the total number of appeared candidates among all the 5 states in 1999?
- (9.) (a) The bar graph given below shows the sales of books (in thousand numbers from 6 branches of a Publishing Company during 2 consecutive years 2000 and 2001:

Sales of Books (in thousand numbers) from Six Branches - B1, B2, B3, B4, B5 and B6 of a Publishing Company in 2000 and 2001

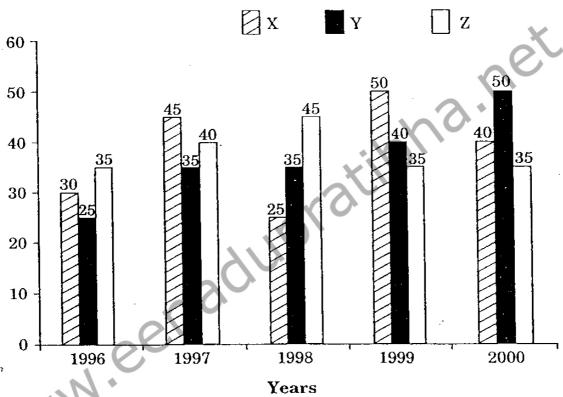
(i) What is the ratio of total sales of branch B2 for both years to the total sales of branch B4 for both years?

- (ii) Total sales of branch B6 for both the years is what % of the total sales of branch B3 for both the years?
- (iii) What % of the average sales of branches B1, B2 and B3 in 2001 is the average sales of branches B1, B3 and B6 in 2000?
- (iv) What is the average sales of all the branches (in thousand numbers) for the year 2000 ?
- (v) What is the total sales of branches B1, B3 and B5 together for both the years (in thousand numbers)?

OR

(b) The bar graph given below shows the data of the production of paper (in lakh tonnes) by 3 different companies X, Y and Z over the years:

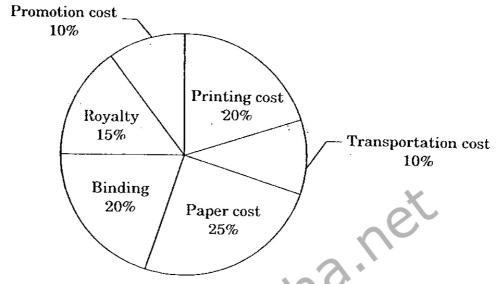
Production of Paper (in lakh tonnes) by Three Companies X, Y and Z over the Years

- (i) For which of the following years, the % rise/fall in production from the previous year is the maximum for company Y?
- (ii) What is the ratio of the average production of company X in the period 1998 – 2000 to the average production of company Y in the same period?
- (iii) The average production for 5 years was maximum for which company?
- (iv) In which year was the % of production of company Z to the production of company Y the maximum?
- (v) What is the % increase in the production of company Y from 1996 to 1999?

(10.)(a) The following pie-chart shows the % distribution of the expenditure incurred in publishing a book. Study the pie-chart and then answer the questions based on it:

Various Expenditures (in percentage) Incurred in Publishing a Book

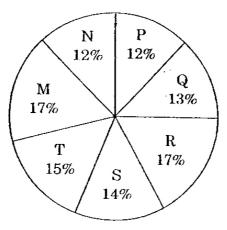

- (i) If for a certain quantity of books, the publisher has to pay ₹ 30,600 as printing cost, then what will be the amount of royalty to be paid for these books?
- (ii) What is the central angle of the sector corresponding to the expenditure incurred on royalty?
- (iii) The price of the book is marked 20% above the C.P. If the marked price of the book is ₹ 180, then what is the cost of the paper used in a single copy of the book?
- (iv) If 5500 copies are published and the transportation cost on them amounts to ₹ 82,500, then what should be the selling price of the book so that the publisher can earn a profit of 25%?
- (v) By how much is the royalty on the book less than the printing cost?

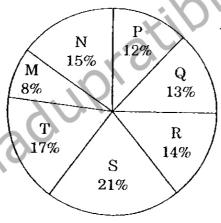
(b) The following pie charts show the distribution of students of graduate and post-graduate levels in seven different institutes in a town:

Distribution of students at graduate and post-graduate levels in seven institutes:

Total Number of Students of Graduate Level = 27300

Total Number of Students of Post-Graduate Level = 24700

- (i) What is the total number of graduate and post-graduate level students in institute R?
- (ii) What is the ratio between the number of students studying at post-graduate and graduate levels respectively from institute S?
- (iii) How many students of institutes M and S are studying at graduate level?
- (iv) What is the ratio between the number of students studying at post-graduate level from institute S and the number of students studying at graduate level from institute Q?
- (v) What is the total number of students studying at post-graduate level from institutes N and P?

SECTION III

11.	(a)	In this series what number should come next?
		2, 1, (1/2), (1/4),
	(b)	In this series what number should come next?
		7, 10, 8, 11, 9, 12,
	(c)	In this series which pair of numbers comes next?
	٠	42, 40, 38, 35, 33, 31, 28,,
	(d)	What number should fill the blank in the series?
		F2,, D8, C16, B32
•	(e)	Look at this series: V, VIII, XI, XIV,, XX. What number should fill the blank?
		OR
	(a)	In this series 8, 12, 9, 13, 10, 14, 11,, which pair of numbers comes next?
	(b)	Fill the blank in the series: SCD, TEF, UGH,, WKL
	(c)	Odometer is to Mileage as Compass is to?
	(d)	Marathon is to Race as Hibernation is to ?
	(e)	Window is to Pane as Book is to ?
	N	
12.	(a)	If KEDGY is coded as EKDYG then how will LIGHT be coded?
	(b)	If RAVE is coded as SXWB then how will SCAW be coded?
	(c)	If PURSER is coded as UPSRRE then how will PERIODIC be coded?
	(d)	If STRAY is coded as TUSBZ then how will MOURN be coded?
	(e)	If BINARY is coded as DHPZTK then how will KIDNAP be coded?

OR

- (a) If RASCAL is coded as QZRBZK then how will SOLDER be coded?
- (b) If MAPLE is coded as VOKZN then how will CAMEL be coded?
- (c) What is the odd number out of: 126, 32, 81, 24, 18, 45, 69?
- (d) What is the odd number out of: 46080, 3840, 384, 48, 24, 2, 1?
- (e) What is the odd number out of: 5, 16, 6, 16, 7, 16, 9?
- 13. (a) Find the day on 23rd May 1957.
 - (b) Find the day on 22nd December 1987.
 - (c) An accurate clock shows 8 o'clock in the morning. Through how many degrees will the hour hand rotate when the clock shows 2 o'clock in the afternoon?

OR

- (a) What is the reflex angle between the hands of a clock at 10.25?
- (b) A, P, R, X, S and Z are sitting in a row. S and Z are in the centre. A and P are at the ends. R is sitting to the left of A. Who is to the right of P?
- (c) A, B, C, D and E are sitting on a bench. A is sitting next to B, C is sitting next to D, D is not sitting with E who is on the left end of the bench. C is on the second position from the right. A is to the right of B and E. A and C are sitting together. In which position is A sitting?
- (14.)(a) "What really matters in the leadership of business and organisations is getting results, reaching benchmarks, and achieving success." Discuss the extent to which you agree or disagree with the statement above. Support your views with reasons and/or examples from your own experience, education, observation, or reading.

OR

(b) When someone achieves greatness in any field such as the arts, science, politics or business – that person's achievements are more important than any of his or her personal faults. Discuss.

(15) (a) Canopy of Nature

Dad decided last Sunday that we should all go on a camping trip. He reac an article in the Sunday paper about camping and how it "brings families together under the canopy of nature". "Overrated," I joked. "What about the canopy of television or the canopy of resaurant food ?" "This will be good for us," Dad said, sliding the magazine across the coffee table. "Let's go next week-end." I shot a quick look over at my little brother, Paul. He gave me a slow eyebrow raise which meant, "This will probably not go off completely as planned." My smile back said, "But it will surely be fun." I started to think back. Once Dad decided "We should all learn how to canoe." We borrowed two canoes from our friends, hoisted them on the van and drove for 3 hours to a secluded lake in Virginia. Once we got there, we discovered that we had forgotten the paddles. Paul and I got in a canoe with Dad, and our 2 younger sisters got in a canoe with Mom. We floated aimlessly around the lake for hours, then we all jumped in with our life jackets on. We pushed the canoes back to shore. It was a fantastic trip. Another time, Dad decided "We should all learn how to ski." All of us hate the cold so we spent the week-end huddled by the fire, drinking hot cocoa in the ski lodge and playing board games. It was great. We had a blast. When I stopped day-dreaming, Mom was saying, "Sweetheart, we don't have a tent." "We don't need one!" Dad said happily. "We'll take all the seats out of the van when we get to the campsite and put in an air mattress." I don't know what the punch line will be on this excursion, but I am sure with Mom, Dad and the four of us kids scrunched up in a van at some national park, we are bound to have a good time.

- (i) Why might the narrator say that the camping trip will have a punch line?
- (ii) "Then we all jumped in with our life jackets on. We pushed the canoes back to shore." Combine the above sentences and phrase it differently.
- (iii) What literary term best describes the narrator's daydreams?
- (iv) Suggest another title that fits this passage best.
- (v) What lesson does the narrator's family seem to live by?

OR

Elizabeth was brooding in her room. She had sought asylum there (b) since spurious gossip began circulating about her at Seagrove Academy last week. Not that Elizabeth had ever been considered a social butterfly. She preferred to live vicariously through the brazen stories of her friends: late night partying, fraternizing with boys, childish pranks. Still, she has taken to being more by herself than usual since the allegations surfaced. Up for consideration for the highly coveted Blauvelt Award, a scholarship recognising "academic integrity and promise," an anonymous student had given headmaster Billings the "tip" that Elizabeth had cheated on several tests this year. The accusations were laughable. Elizabeth had long been a stellar student at Seagrove. She lacked a natural intelligence - this was true. However, she more than made up for this deficit through diligence and perseverance. Still, the accusations had given the recommendation committee pause. Elizabeth had been called to Mr. Billings' grand office on Friday and asked copious questions about her recent exams. The experience was quite traumatic. Seagrove is an elite school. Most of its students come from privileged backgrounds. This was not the case for Elizabeth. Her family had little money. She attended Seagrove on a full scholarship. The Blauvelt Award would help her family pay for college. So, it was with the same diligence with which she applied herself to her studies that Elizabeth planned to unmask her accuser. She opened the school directory on her bed and began combing through the names. Seagrove was such a small and insular community. Twenty-one kids would be in her graduating class. Elizabeth knew it was inevitable that the person spreading rumours about her would come to light. It was just a matter of time.

- (i) "However, she more than made up for his deficit through diligence and perseverance." Paraphrase the above sentence.
- (ii) Why should cheating have likely knocked Elizabeth out of the running for the Blauvelt Award?
- (iii) How is Elizabeth different than many of her peers?
- (iv) What does the reader learn about the kind of school Seagrove Academy is ?
- (v) What do you learn about the student who accused Elizabeth of cheating?

(కెలుగు 'అనువాదము)

- సూచనలు : (i) అభ్యర్థి 15 ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయాలి ఒక్కొక్క విభాగం నుండి 5 ప్రశ్నలు వ్రాయాలి. ప్రతి ప్రశ్నకు 10 మార్కులు.
 - (ii) ప్రతి ప్రశ్నలోను గణన విధానమును విశదీకరింపుము.
 - (iii) ప్రొగాము చేయ్యలేని గణనయం(తములను (క్యాలకూలేటర్) పరీక్షలో అనుమతించెదరు.

భాగము 1

1. (ఎ) 6 సంఖ్యల అంకమధ్యమం 20. ఒక వేళ మనం ఈ సంఖ్యలనుంచి ఒక సంఖ్యను తీసివేస్తే వాటి అంకమధ్యమం 15. తీసివేసిన సంఖ్య ఏది ?

ಶೆದ್

- (బి) ఒక క్రికెటర్ తానాడిన కొన్ని ఇన్నింగ్స్ల్ సరాసరి స్కోరు 15. ఒక ఇన్నింగ్స్లో సున్నాకే అవుటవడంతో అతడి సరాసరి 13·5 కు తగ్గింది. ఈ ఇన్నింగ్స్ తో కలుపుకొని అతను మొత్తం ఎన్ని ఇన్నింగ్స్ ఆడి ఉంటాడు ?
- 2. (ఎ) ఎ, బి మరియు సి అనే ముగ్గురు విద్యార్థుల సగటు మార్కులు 48. డి అనే మరో విద్యార్థి చేరికతో వారి మొత్తంసగటు 44 అయింది. డి కన్నా 3 మార్కులు అధికంగా ఉన్న ఇ అనే మరో విద్యార్థి చేరికతో బి, సి, డి మరియు ఇ విద్యార్థుల సగటు 43 అయింది. పరీక్షలో విద్యార్థి ఎ కు వచ్చిన మార్కులు ఎన్ని ?

ಶೆದ್

(బి) ఒక లారీలో 5 కంటేయినర్లు ఉన్నాయి. మొదటి కంటెయినర్ బరువు 150 కి.గ్రా., మొదట కంటెయినర్ బరువు కంటే 20% తక్కువ బరువున్న మూడో కంటెయినర్ బరువు కన్నా రెండో కంటెయినర్ బరువు 30% ఎక్కువ. మొదటి, మూడో కంటెయినర్ సరాసరి బరువుకు సమానంగా నాలుగో కంటెయినర్ బరువు ఉంది. 5వ కంటెయినర్ బరువు 2వ, 4వ కంటెయినర్ల సరాసరి బరువుకు సమానం 4 తక్కువ బరువులో ఉన్న, 4 ఎక్కువ బరువులో ఉన్న, 4 ఎక్కువ బరువులో ఉన్న కంటెయినర్ల సగటు కనుక్కోండి.

3. (ఎ) ప్రతి సంఖ్య మిగిలిన రెండు సంఖ్యల సగటుకు కలిపినప్పుడు ఫలితం 65, 69 మరియు 76 వచ్చే విధంగా మూడు వివిధ సంఖ్యలను ఎంచుకొన్నారు. అయితే ఆ మూడు అసలు సంఖ్యల సగటు ఎంత ?

ಶೆದ್

- (బి) దేవేందర్ 28 బాస్కెట్బాల్ గేమ్లలో 252 పాయింట్లు సాధించాడు. దేవేందర్ కంటే 10 గేములు తక్కువ ఆడిన రామన్ స్కోరింగ్ సగటు దేవేందర్ స్కోరింగ్ సగటు కంటే 0.5 పాయింట్లు తక్కువ. మొత్తం రామన్ చేసిన పాయింట్ల స్కోరు ఎంత ?
- 4. (ఎ) X మరియు Y స్టేషన్ల మధ్య దూరాన్ని పాసింజర్ టైయిన్, గూడ్సు టైయిన్ కంటే 50 నిమిషాలు ముందుగా అదిగమిస్తుంది. పాసింజర్ టైయిను సగటు వేగం 60 కి.మీ./గం., గూడ్పు టైయిను వేగం 20 కి.మీ./గం. అయినట్లయితే రెండు స్టేషన్ల మధ్య దూరం కనుక్కోండి.

ಶೆದಾ

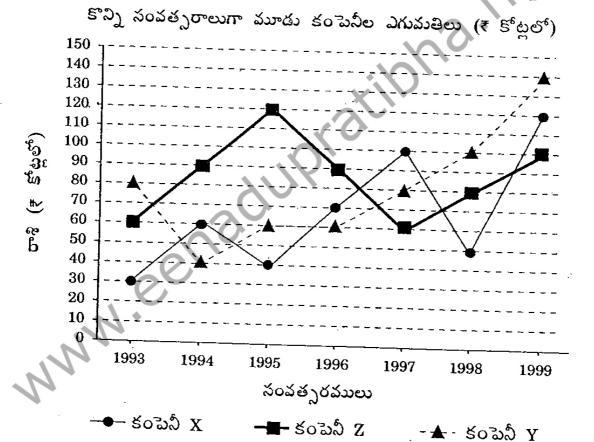
- (బీ) జిమ్ తన ప్రయాణంలో మొదటి మూడు గంటలు 60 మైళ్ళు/గం. చొప్పన, మిగిలిన 5 గంటలు 24 మైళ్ళు/గం. చొప్పన ప్రయాణించాడు అయితే జిమ్ ప్రయాణించిన సగటు వేగం గంటకు ఎన్ని మైళ్ళు ?
- 5. (ఎ) X, Y మరియు Z మూడు గణితం తరగతులు ఆల్జిబ్రా పరీక్ష నిర్వహించాయి. తరగతి X సగటు స్కోరు 83, తరగతి Y సగటు స్కోరు 76, Z సగటు 85. X మరియు Y తరగతి విద్యార్థులు కలిపి మొత్తం సగటు స్కోరు 79. Y మరియు Z తరగతుల మొత్తం సగటు 81. కాగా అన్ని తరగతుల సగటు స్కోరు ఎంత ?

ಶೆದಾ

(బ్) ఒక కార్మికుడికి వరసగా 15 రోజుల పనికి సగటు కూలి రోజుకు ₹ 90 లు. మొదటి 7 రోజుల సగటు కూలి రోజుకు ₹ 87 లుగా, చివరి 7 రోజుల సగటు కూలి రోజుకు ₹ 92 లుగా ఉంది. అతడి 8 వ దిన రోజు కూలి ఎంత ?

- 6. (ఎ) A + B అంటే A, B యొక్క తల్లి; A B అంటే A, B యొక్క సోదరుడు; A ÷ B అంటే A, B యొక్క పోదరి. Q యొక్క మేన మాను P అని ఎలా కోడ్గా నిర్ణయించవచ్చు ? లేదా
 - (బి) B5D అంటే D యొక్క తండి B.
 B9D అంటే D యొక్క సోదరి. B.
 B4D అంటే D యొక్క సోదరుడు B.
 B3D అంటే D యొక్క భార్య B.
 "K యొక్క తల్లిగా F" ను ఎలా వ్యక్తేకరించవచ్చు ?

7. (ఎ) క్రింద ఇచ్చిన రేఖాపటాన్ని పరిశీలించి ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వండి :

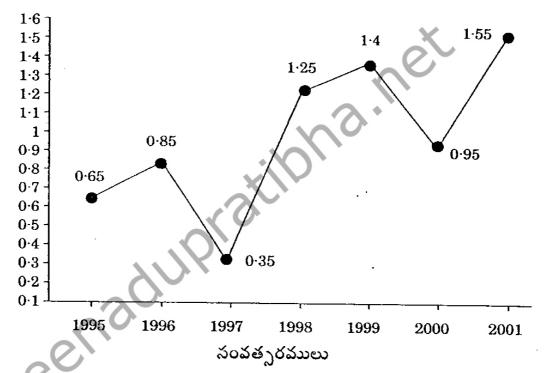

- (i) క్రింద ఇచ్చిన ఏ సంవత్సరాల జంటలకు మొత్తం మూడు కంపెనీల ఎగుమతులు సమానం ?
- (ii) Y కంపెనీకి ఇచ్చిన కాలంలో సగటు వార్షిక ఎగుమతులు సుమారుగా Z కంపెనీ వార్షిక సగటు ఎగుమతులకు ఎంత శాతం ?

- (iii) X, Y కంపెనీల సగటు వార్షిక ఎగుమతుల్లో ఏ సంవత్సరములో కనిష్టం ?
- (iv) 1993 సంవత్సరంలో మూడు కంపెనీల వార్షిక ఎగుమతులు, 1998 లోని వార్షిక సగటు ఎగుమతుల మధ్య తేడా ఎంత ?
- (v) ఇచ్చిన ఎన్ని సంవత్సరాల్లో కంపెనీ Z వార్షిక సగటు ఎగుమతులు, మూడు కంపెనీల వార్షిక సగటు ఎగుమతుల కంటే ఎక్కువ ?

ಶೆದ್

(బి) క్రింది ఇచ్చిన రేఖా చిత్రం, ఒక కంపెనీ 1995 నుంచి 2001 వరకు ఒక కంపెనీ మొత్తం ఎగుమతులు, ఆ కంపెనీ మొత్తం దిగుమతుల మధ్య నిష్పత్తిని తెలుపుతుంది : కొన్ని సంవత్సరాల్లో ఒక కంపెనీ మొత్తం ఎగువుతులు, ఆ కంపెనీ మొత్తం దిగువుతుల మధ్య నిష్పత్తి

- (i) 1998 లో దిగుమతులు ₹ 250 కోట్లు, 1998 మరియు 1999 లో కలిపి మొత్తం ఎగుమతులు ₹ 500 కోట్లు అయితే, 1999 లో దిగుమతులు ?
- (ii) ఏ సంవత్సరంలో కంపెనీ దిగుమతులు, ఎగుమతులతో పోల్చినప్పుడు కనిష్ఠంగా ఉన్నాయి ?
- (iii) 1997 నుంచి 1998 వరకు దిగుమతుల పెరుగుదల శాతం ఎంత ? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఇవ్వడానికి ఇచ్చిన దత్తాంశం సరిపోతుందా ? లేకపోతే ఎందుకు ?
- (iv) 1996 లో కంపెనీ దిగుమతులు ₹ 272 కోట్లు అయితే, అదే సంవత్సరంలో కంపెనీ ఎగుమతులు ?
- (v) ఇచ్చిన ఎన్ని సంవత్సరాల్లో దిగుమతుల కంటే ఎగుమతులు ఎక్కువ ?

8. (ఎ) క్రింది పట్టికను అధ్యయనం చేసి, దాని ఆధారంగా ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి :

కొన్ని సంవత్సరాల్లో ఒక కంపెనీ వార్షిక వ్యమాలు (₹ లక్షల్లో)

సంవత్సరం	జీతాలు	ఇందనం, రవాణా	బోనస్	ఋణాలపై వడ్డీ	పన్నులు	
1998	288	98	3	23-4	83	
1999	342	112	2.52	32.5	108	
2000	324	101	3.84	41.6	74	
2001	336	133	3.68	36.4	88	
2002	420	142	3.96	49-4	98	

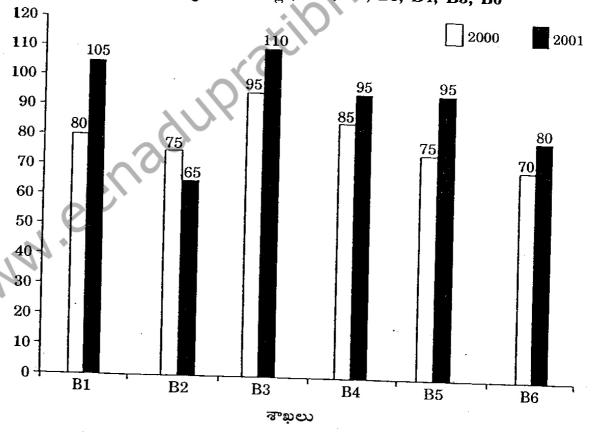
- (i) ఈ కాలంలో కంపెనీ చెల్లించ వలసిన సగటు వార్షిక రజ్జే ఎంత ?
- (ii) ఇచ్చిన కాలంలో కంపెనీ చెల్లించిన మొత్తం బోనస్, ఈ కాలంలో చెల్లించిన జీతాల మొత్తంలో ఎంత శాతం ?
- (iii) ఈ అన్ని అంశాలపై 1998 లో చేసిన వ్యయం, 2002 లో చేసిన మొత్తం వ్యయంలో ఎంత శాతం ?
- (iv) 2000 లో ఈ అంశాలపై కంపెనీ చేసిన మొత్తం వ్యయం ఎంత ?
- (v) పన్నులపై చేసిన మొత్తం వ్యయం, ఇంధనం, రహణాకు అన్ని సంవత్సరాల్లో చేసిన మొత్తం వ్యయం మధ్య నిష్పత్తి ?

ಶೆದ್

(బి) క్రింది పట్టికను పరిశీలించి ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి : కొన్ని సంవత్సరాలుగా వివిధ రాష్ట్రాల నుంచి పోటీ పరీక్షకు హాజరైన, అర్హత సాధించిన అభ్యర్థుల సంఖ్య

	సంవత్సరం										
రాజ్యం	1997		1998		1999		2000		2001		
	హాజరు	అర్హులు	హాజరు	అర్హులు	హాజరు	అర్హులు	హాజరు	అర్హులు	హాజరు	అర్హులు	
M	5200	720	8500	980	7400	850	6800	775	9500	1125	
N	7500	840	9200	1050	8450	920	9200	980	8800	1020	
P	6400	780	8800	1020	7800	890	8750	1010	9750	1250	
Q	8100	950	9500	1240	8700	980	9700	1200	8950	995	
R	7800	870	7600	940	9800	1350	7600	945	7990	885	

- (i) 1997 లో అన్ని రాష్ట్రాల నుంచి అర్హత సాధించిన మొత్తం అభ్యర్థులు సుమారుగా, 1998 లో అన్ని రాష్ట్రాల నుంచి అర్హత సాధించిన మొత్తం అభ్యర్థుల్లో ఎంత శాతం ?
- (ii) ఈ సంవత్సరాలలో Q రాష్ట్రం నుంచి హాజరైన అభ్యర్థుల నగటు ఎంత ?
- (iii) ఇచ్చిన ఏ సంవత్సరంలో P రాష్ట్రం నుంచి హాజరైన అభ్యర్థుల శాతం గరిష్ఠం ?
- (iv) N రాష్ట్రం నుంచి అన్ని సంవత్సరాల్లో అర్హత సాధించిన అభ్యర్థులు మొత్తం, హాజరైన మొత్తం అభ్యర్థుల్లో ఎంత శాతం ?
- (v) 1999 లో అన్ని 5 రాష్ట్రాల నుంచి మొత్తం హాజరైన వారిలో మొత్తం అర్హత సాధించిన వారి శాతం ?
- 9. (ఎ) 2000 మరియు 2001 వరస సంవత్సరాల్లో ఒక ప్రచురణ కంపెనీ కి సంబంధించిన 6 శాఖల ద్వారా జరిగిన అమ్మకాలు (వేలల్లో) క్రింది బార్ పటంలో చూడవచ్చు : ఒక ప్రచురణ కంపెనీ 2000 మరియు 2001 సంవత్సరాల్లో 6 శాఖల ద్వారా పున్తకాల అమ్మకాలు (వేలల్లో) B1, B2, B3, B4, B5, B6

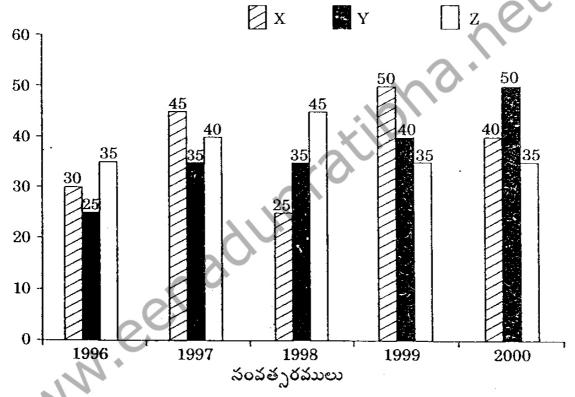
(i) రెండు సంవత్సరాలకు B4 శాఖ మొత్తం అమ్మకాలు, B2 శాఖ మొత్తం అమ్మకాల నిష్పత్తి ఎంత ?

- (ii) ఏ సంవత్సరాల్లో B6 శాఖ మొత్తం అమ్మకాలు, B3 శాఖ మొత్తం అమ్మకాల్లో ఎంత శాతం ?
- (iii) 2001 లో B1, B2 మరియు B3 శాఖల సగటు అమ్మకాల్లో, 2000 సంవత్సరంలో B1, B3 మరియు B6 శాఖల సగటు అమ్మకాలు ఎంత శాతం ?
- (iv) 2000 సంవత్సరానికి అన్ని శాఖల సగటు అమ్మకాలు (వేలల్లో) ఎంత ?
- (v) రెండు సంవత్సరాలకు కలిపి B1, B3 మరియు B5 శాఖల మొత్తం అమ్మకాలు (వేలల్లో) ?

<u> </u>ಶೆದ್

(బి) కొన్ని సంవత్సరాలుగా X, Y మరియు Z అనే కంపెనీల ద్వారా ఉత్పత్తి అయిన పేపరుకు సంబంధించిన దత్తాంశం (లక్షల టన్నుల్లో) క్రింది బార్ చిత్రంలో చూడవచ్చు :

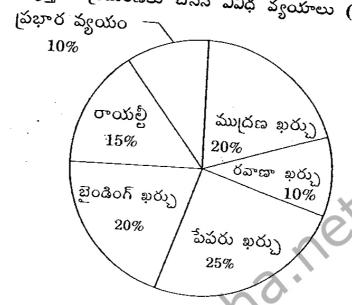
కొన్ని సంవత్సరాలుగా \mathbf{X} , \mathbf{Y} మరియు \mathbf{Z} కంపెనీలు ఉత్పత్తి చేసిన పేపరు (లక్షల టన్నుల్లో)

- (i) Y కంపెనీకి క్రింద పేర్కొన్న సంవత్సరాల్లో ఏ సంవత్సరానికి, గత సంవత్సరం కంటే ఉత్పత్తిలో పెరుగుదల/తగ్గుదల శాతం గరిష్ఠంగా ఉంది ?
- (ii) 1998 2000 కాలానికి కంపెనీ X యొక్క సగటు ఉత్పత్తి, అదే కాలానికి కంపెనీ Y యొక్క సగటు ఉత్పత్తుల నిష్పత్తి ఎంత ?
- (iii) 5 సం**వ**త్సరాల్లో ఏ కంపెనీకి సగటు ఉత్పత్తి గరిష్ఠంగా ఉంది ?
- (iv) ఏ సంవత్సరంలో కంపెనీ Y ఉత్పత్తి శాతం, కంపెనీ Z ఉత్పత్తి శాతానికి గరిష్ఠం ?
- (v) 1996 నుంచి 1999 వరకు కంపెనీ Y ఉత్పత్తిలో పెరుగుదల శాతం ఎంత ?

10. (ఎ) ఒక పుస్తకం ప్రచురణకు చేసిన వ్యయాల వివరాలు శాతాలు క్రింది పై-పటం (pie-chart) తెలుపుతుంది పై-పటాన్ని అధ్యయనం చేసి దాని ఆధారంగా ప్రశ్నాలకు జవాబులు రాయండి :

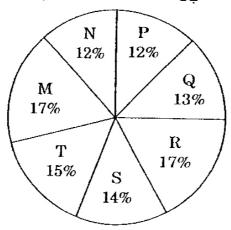
ఒక పున్తకం (పచురణకు చేసిన వివిధ వ్యయాలు (శాతాలలో)

- (i) కొంత పరిమాణంలో ఉన్న పుస్తకాలకు ముద్రాపకుడు ₹ 30,600 లు ముద్రణ ఖర్చుగా చెల్లించ షలసివస్తే. ఈ పుస్తకాలకు ఎంతమొత్తం రాయల్టీ చెల్లించవలసి ఉంటుంది ?
- (ii) రాయల్టీపైన చేసిన ఖర్చుకు అనుగుణమైన పెక్టర్ కేంద్ర కోణం ఏమిటి ?
- (iii) ఉత్పత్తి వ్యయం కంటే 20% పైన పుస్తకం ధరను నిర్ణయించారు. పుస్తకం నిర్ణయ ధర ₹ 180 లు అయినట్లయితే ఒక పుస్తకం ముద్రించడానికి అయిన పేవరు ఖర్చు ఎంత ?
- (iv) 5500 (పతులు ముద్రించ, రవాణాకు ₹ 82,500 ఖర్చు చేసినట్లయితే ముద్రాపకుడికి 25% లాభం వచ్చేవిధంగా ఫుస్తకం అమ్మకం ధర ఎంత ఉండాలి ?
- · (v) ముద్రణ ఖర్చు కంటే పుస్తకంపై రాయల్టీ ఎంత తక్కువ ? లేదా

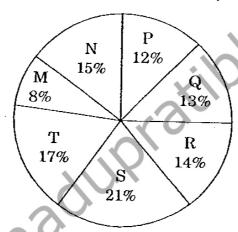
(బి) క్రింది పై-పటం (pie-chart) ఒక పట్టణంలోని ఏడు వివిధ విద్యాలయాల్లో ఉన్న గ్రాడుయేట్, పోస్ట్-గ్రాజుయేట్ విద్యార్థుల వివరాలను తెలుపుతుంది :

ఏడు వివిధ విద్యాలయాల్లో ఉన్న గ్రాడుయేట్, పోస్ట్-గ్రాజుయేట్ విద్యార్థుల వివరాలను తెలుపుతుంది గ్రాడ్యుయేట్ స్థాయి మొత్తం విద్యార్థులు = 27300

పోస్ట్-గ్రాడ్యుయేట్ స్థాయి మొత్తం విద్యార్థులు = 24700

0

- (i) R విద్యా సంస్థలో మొత్తం గ్రాడ్యుయేట్, పోస్ట-గ్రాజ్యుయేట్ విద్యార్థుల సంఖ్య ఎంత ?
- (ii) S విద్యా సంస్థలో వరసగా గ్రాడ్యుయేట్, పోస్ట్-గ్రాడ్యుయేట్ స్థాయిలో చదువుతున్న విద్యార్థుల సంఖ్య నిష్పత్తి ఎమిటి ?
- (iii) M మరియు S విద్యా సంస్థల్లో గ్రాడ్యుయేట్ స్థాయిలో చదువు తున్న విద్యార్థుల సంఖ్య ఎంత ?
- (iv) Q విద్యా సంస్థలో చదువుతున్న గ్రాడుయేట్ స్థాయి విద్యార్థుల సంఖ్యకు, S విద్యా సంస్థలో చదువుతున్న పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థుల సంఖ్య గల నిష్పత్తి ఏమిటి ?
- (v) N మరియు P విద్యా సంస్థల్లో చదువుతున్న మొత్తం పోస్ట-(గాడుయేట్ స్థాయి విద్యార్థుల సంఖ్య ?

భాగము [[]

11. (ఎ) ఈ (శేణిలో తరవాత వచ్చే సంఖ్య ఏది ?
2, 1, (1/2), (1/4),
(బి) ఈ (శేణిలో తరవాత వచ్చే సంఖ్య ఏది ?
7, 10, 8, 11, 9, 12,
(సి) ఈ (శేణిలో తరవాత వచ్చే సంఖ్యల జత ఏది ?
42, 40, 38, 35, 33, 31, 28,,,
(డి) ఈ (శేణిలో ఉన్న ఖాళీని ఏ సంఖ్యతో పూరించవచ్చు ?
F2,, D8, C16, B32
(ఇ) ఈ (శేణిని చూసి అందులోని ఖాళీలను ఏ సంఖ్యలతో పూరించవచ్చు ?
V, VIII, XI, XIV,, XX
ව් යා
(ఎ) ఈ (శేణిలో తరవాత వచ్చే సంఖ్యల జత ఏది ?
8, 12, 9, 13, 10, 14, 11
(బి) ఈ (శేణిలో ఖాళీని పూరించండి :
SCD, TEF, UGH,, WKL
(సి) ఓడోమిటర్ – మైలేజి : కంపాన్ – _ ?
(డి) మారథాన్ – పరుగు పందెం : హైబర్నేషన్ – <u>?</u> (ఇ) కిటికీ – కిటికీ అద్దం : పుస్తకం – <u>?</u>
(ఇ) కిటికీ – కిటికీ అద్దం : పుస్తకం – <u>?</u>
12. (ఎ) KEDGY ని EKDYG గా కోడ్ చేస్తే LIGHT ని ఏ విధంగా కోడ్ చేయాలి

- ව ?
- (బి) RAVE ని SXWB గా కోడ్ చేస్తే SCAW ని ఏ విధంగా కోడ్ చేయాలి ?
- PURSER ని UPSRRE గా కోడ్ చేస్తే PERIODIC ని ఏ విధంగా కోడ్ చేయాలి ?
- STRAY ని TUSBZ గా కోడ్ చేస్తే MOURN ని ఏ విధంగా కోడ్ చేయాలి ?
- BINARY ని DHPZTK గా కోడ్ చేస్తే KIDNAP ని ఏ విధంగా కోడ్ చేయాలి ?

ಲೆದಾ

- (ఎ) RASCAL ని QZRBZK గా కోడ్ చేస్తే SOLDER ని ఏ విధంగా కోడ్ చేయాలి ?
- (బి) MAPLE ని VOKZN గా కోడ్ చేస్తే CAMEL ని ఏ విధంగా కోడ్ చేయాలి ?
- (సి) 126, 32, 81, 24, 18, 45, 69 దీనిలో భిన్న సంఖ్య ఏది ?
- (డి) 46080, 3840, 384, 48, 24, 2, 1 దీనిలో భిన్న సంఖ్య ఏది ?
- (ఇ) 5, 16, 6, 16, 7, 16, 9 దీనిలో భిన్న సంఖ్య ఏది ?
- 13. (ఎ) 1957 వ సంవత్సరం మే 23 వ తేదీన ఏ వారమో కనుక్కోండి.
 - (బి) 1987 వ సంవత్సరం డిసెంబర్ 22 వతోదీన ఏ వారమో కనుక్కోండి.
 - (సి) కచ్చితమైన సమయాన్ని చూపించే గడియారం ఉదయం 8 గంటల సమయాన్ని చూపిస్తూ ఉంది. మధ్యాహ్నం 2 గంటల సమయం కావడానికి గంటల ముల్లు ఎన్ని డిగ్రీలు తరగాలి.

ಶೆದ್

- (ఎ) 10·25 సమయం వద్ద గడియారం లోని ముల్లుల మధ్య ఉన్న ప్రతిబింబ కోణం ఎంత ?
- (బి) A, P, R, X, S మరియు Z లు ఒక అడ్డు వరసలో కూర్చుని ఉన్నారు. S మరియు Z లు మధ్యలో కూర్చుని ఉన్నారు. A మరియు P లు చివర్లలో ఉన్నరా. A కి ఎడమవైపు R ఉన్నాడు. P కి కుడి వైపు ఎవరు ఉన్నారు ?
- (సి) A, B, C, D మరియు E లు ఒక బల్ల మీద కూర్చని ఉన్నారు. B ప్రక్షన A, D ప్రక్కన C లు కుర్చొని ఉన్నారు. ఎడమవైపు చివరికి E కూర్చోని ఉన్నాడు. E ప్రక్కన D కూర్చోలేదు. కుడివైపునుంచి రెండవ స్థానంలో C కూర్చొన్నాడు B కి కుడివైపు A ఉన్నాడు. E, A మరియు C లు పక్క పక్కన కుర్చున్నారు. A ఏ స్థానంలో కూర్చున్నాడు?
- 14. (ఎ) "ఫలితాలు సాధించడం, పెంచిమార్కులను చేరడం, విజయాలను సాధించడమే వ్యాపారాలు, సంస్థల్లోని నాయకత్వపు నిజమైన ద్వేయం." పై వ్యాఖ్యానం పట్లను అంగేకారం లేదా అనంగీకారం తెలుపుతూ చర్చించండి. మీ స్వంత అనుభవాలు విద్య పరిశీలన, అధ్యయనం ఆధారంగా మీ అభిప్రాయాలను బలపరుస్తూ ఊదాహరణలు ఇవ్వండి.

ಲೆದಾ

(బి) కళలు, విజ్ఞానశాస్త్రం, రాజనీతి, వ్యాపారం వాటి ఏవైనా క్షేత్రాల్లో ఎవరైనా ఉన్నతస్థితిని చేరు కొంటే ఆ సాధించిన కార్యాలు అతడి వ్యక్తిగత జీవితంలోని పొర పాట్లు కంటే [పాధాన్యమైనవి. చర్చించండి.

15. (ఎ) ప్రకృతి లితానం (మేలుకట్టు)/ప్రకృతి ఆచ్ఛాదనం :

గత ఆదివారం నాన్న మేమందరం ఏదయినా క్యాంఫుకు వెళ్దామని నిర్ణయించారు. క్యాంపింగ్ పైన ఆది వారము పట్రికలో నాన్న ఒక వ్యాసం చదివారు, అది ఎలా కుటుంబాలను ఒకే కప్పుకిందకు తెస్తుందనే విషయం ఆ '(పకృతి వితానం' అనే వ్యాసంలో ఉంది. అంటే "అతి శయోక్తి", నేనన్నాను. టి.వి. కానోపీ లేదా రెస్టరెంట భోజనం కానోపి సంగతేంటే ? "ఇది చాలా మంచిది" నాన్న అన్నారు, కాఫీ టేబుల్ దగ్గర ఒక మేగజైన పేజాలు తిప్పడమే. "వచ్చేవారం చివరలో మనం వెళ్దాం" నేను మాచిన్న తమ్ముడుపాల్ వైపు తీక్షణంగా చూసాను. వాడు కనుబొమలు ఎగరేస్తు నావైపు చూశాడు, దానర్థం "ఇదిమనం అనుకొన్నట్టుగా పూర్తిగా బయటికి వెళ్ళడం కాదేమో బహుశ. నేను చిరుమందహాసంతో ఇలా అన్నాను. కాని ఇది తప్పకుండా ఫన్ ఉండేది." నాన్న నిర్ణయించిన తరవాత ఆలోచించడం బ్రాపారంభించాను. మనం చిన్న చోటు నడపడం నేర్చుకోవాలి మేం రెండు చిన్న చోట్లను అరువుతెచ్చుకొని వ్యాన్ పైనవేసుకొని వర్జీనియాలో ఉన్న బరలేద్ దగ్గరకు 3 గంటలు బ్రయాణించి చేరుకొన్నాం. అక్కడికి వెళ్ళిన తరవాత బోటునడిపే తెడ్లు మరిచిపోయామని తెలుసుకొన్నాం. నేను పాత్ ఒక బోటులో అమ్మ, నాన్న, ఇద్దరు చిన్న చెళ్ళెల్లు మరోకానోలో ఎక్కాం. గంటల తరబడి ఆ చెరువులో పనిలేకుండా తిరిగాం. లైఫ్ జాకెట్లు వేసు కొని అందరం నీట్లో దూకాం. కానోలను తిరిగి ఒడ్డును చేర్చాం, అది అద్భుతమైన ట్రిప్పు. వాన్న అన్నారు. - మనందరం ఎలా స్కేయింగ్ చేయాలో నేర్చుకోవాలి. అందరం చలిని ఇష్టపడం కాబట్టి ఆ వారాంతాన్ని చలి మంట వేసుకొని, వేడి కోకోవా తాగుతూ ప్రైలాడ్జిలో బోర్డ్ గేములు ఆడుకోంటూ గడిపాం. ఇది చాలా గొప్పగా ఉంది.చాలా త్రిల్లింగా ఉంది. నేను పగటి కలకంటూ ఉండగా అమ్మ అంది, "స్వేట్ హార్డ్ ! మనకు టెంటు లేదు." "మనకు అవసరం కూడాలేదు ! నాన్న సంతోషంగా అన్నారు." మన అంది సీట్లు వ్యాన్ బయట గాలి పరుఫులో వేసుకొందాం! ఈ విహార యాత్ర ప్రాముఖ్యం తెలియదుకాని, అమ్మ, నాన్న, మేం నలుగురు పిల్లలం, ఒక నేషనల్ పార్కుకు వెళ్ళాం, మాకు సమయం చాలా చాగా

- (i) కథా సంగ్రహకుడు విహారమాత్రలో పంచలైన్ ఉందని ఎందుకు అని ఉండవచ్చు ?
- (ii) "తరవాత లైఫ్ జాకెట్లు వేసుకోని అందరల నీటిలో దూకాం. బోట్లను ఒడ్డకు తిరిగి నెట్టాం." ఈ రెండు వాక్యాలను కలిపి వేరే విధంగా రాయండి.
- (iii) "పగట కలల" గురించి సాహిత్యంలో ఏ పదం బాగా వివరిస్తుంది.
- (iv) ఈ పాసేజికి సరిపడే మరో మంచి పేరు సూచించండి.
- (v) కథా సంగ్రహకుడి కుటుంబం దీని ద్వారా ఏం పాఠం నేర్చుకొందని తెలుస్తుంది ?

ಶೆದ್

(బి) ఎలిజబెత్ తనగదిలో ఆలోచిస్తూకూర్చుంది. గతవారం సేగ్రూవ్ అకాడమిలో తనగురించి అబద్దపు ప్రచారం జరుగుతున్నప్పటినుంచీ తను అక్కడే గదిలోనే ఉంటోంది ఎలిజబెత్ సమాజంలో తిరిగేదికాదని కాదు. కాని తనమ్మితుల సిగ్గు మూలాన కథనాల మూలంగా తను ప్రత్యేకంగా ఉండాలనుకోంటోంది. అర్ధరాత్రి పార్టీలు, అబ్బాయిలతో స్నేహం, తనకు నచ్చదు. ఆరోపణలు వచ్చినప్పటినుంచే తను సాధారణ పరిస్థితుల్లో కంటే కలిసిమెలిసి ఉంటుంది. విద్యా స్కాలర్ష్షిష్, పరమైన సమ్మగత, వాగ్ధానాలకు గుర్తింపు తెచ్చే అత్యంత (పతిష్ఠాత్మకమైన బ్లూవెల్ట్ అవార్డు గెలుచుకోనే ఉద్దేశంలో, ఒక అనామక విద్యార్థి ఎలిజబెత్ ఈ సంవత్సరం జరిగిన అనేక పరీక్షల్లో మోసంచేసిందని హెడ్ మాస్టరుకు ఫిర్యాదు చేశాడు. ఎలజబెత్ చాలా కాలంగా నేగ్రూవ్లో స్టైల్లోర్ విద్యార్థిని. ఆమెకు ప్రకృతి జ్ఞానం తక్కువ. ఇది నిజం కాని, తన తెలివితేటలు, పట్టుదల/దీక్షతో ఈ లోటును పూడ్చుకోగలిగింది. అయినప్పటికీ ఈ ఆరోపణలను కమిటికీ సిఫార్సు చేశారు. శుక్రవారం రోజు ఎలజబెత్ను బెల్లంగ్స్ గ్రాండ్ కార్యాలయానికి పిలిపించారు, ఈ మధ్య జరిగిన పరీక్షలకు సంబంధించి పలుప్రశ్నలు సంధించారు. ఈ అనుభవం చాలా బాధాకరం. సేగ్రూవ్ ప్రతిష్ఠాకరమైన స్కూలు దీన్లో చేరే అధికశాతం విద్యార్థులు గొప్ప నేపథ్యం ఉన్న వారే. కాని ఎలిజబెత్ విషయంలో ఇది లేదు. ఆమె కుటుంబం పేదది. పూర్తి పురస్కారం (స్కాలర్షష్ప్) తో ఆమె స్నేగూవ్లో చేరింది. బ్యూవెల్ట్ అవార్డు తన కాలేజి ఫీజు కట్టడంలో కుటుంబానికి ఎంతో సహాయపడింది. ఈ ఉద్దేశంలోనే ఎలిజబెత్ తన తెలివితేటలను స్టడీస్ కు అనువర్తించింది. ఎలిజబెత్ తన మీదపడ్డ అపనిందను సరిదిద్దుకొనే మ్రపయత్నంలో ఆరోపించినవాడి విషయం తేల్చాలనుకొంది మంచంమీద కూర్చొని, స్కూలు డైరెక్టరీని తెరిచి పేర్లను చూడసాగింది. సేగ్రూవ్ ఒక చిన్న రక్షిత ప్రాంతం. తన గ్రాడుయేట్ క్లాసులో 21 మంది విద్యార్థులు ఉన్నారు. తనపై అసత్య ప్రచారం చేస్తున్న వ్యక్తి త్వరంలోనే బయటకొస్తాడనే విషయం తప్పదని ఎలజబెత్కు తెలుసు. అది కొద్ది సమయంలో తెలిపోతుంది.

- (i) "అయినప్పటికే, ఈ లోటును తన తెలిని తేటలు, పట్టుదలతో చాలా మటుకు పూడ్చగలిగింది." ఈ వాక్యాన్ని వివరించండి.
- (ii) లారెల్ట్ అవార్డు ఆశించికపోయినప్పటికీ ఎలిజబెత్ పై మోసపూరితమైన ఆరోపణలు ఎందుకొచ్చాయి ?
- (iii) చాలామంది సహచరుల కంటే ఎలిజబెత్ ఎలా భిన్నంగా ఉంటుంది ?
- (iv) పేగ్రూవ్ అకాడమి ఎలాంటిదని పాఠకుడు అర్థం చేసుకొంటాడు ?
- (v) ఎలజబెత్ను మోసం చేసిందని ఆరోపించిన విద్యార్థి విషయంలో మీరు ఏమి తెలుసుకొన్నారు ?